

TỔNG SẢN PHẨM ĐỊA PHƯƠNG (GRDP)

BÌNH QUÂN ĐẦU NGƯỜI

TỈNH BÌNH ĐỊNH VƯỢT MỐC 2.000 USD

*Trần Trung Hiếu**

Một trong những mục tiêu mà Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Định lần thứ XVIII (nhiệm kỳ 2010-2015) đề ra là Tổng sản phẩm địa phương (GRDP) bình quân đầu người đến năm 2015 đạt trên 2.000 USD. Mục tiêu này hoàn toàn có thể thực hiện được khi năm 2013 đã đạt 1.533 USD.

Bình Định là tỉnh duyên hải miền Trung. Lãnh thổ của tỉnh trải dài 110 km theo hướng Bắc - Nam, diện tích tự nhiên: 6.050 km². Phía Bắc, Tây, Nam lần lượt giáp các tỉnh Quảng Ngãi, Gia Lai, Phú Yên. Phía Đông giáp Biển Đông với bờ biển dài 134 km, diện tích vùng lãnh hải: 36.000 km².

Bình Định có nhiều dân tộc chung sống, đoàn kết trong đấu tranh và xây dựng đất nước. Ngoài dân tộc Kinh chiếm đa số, còn có các dân tộc khác cùng chung sống, nhưng chủ yếu là 3 dân tộc Chăm, Ba Na và H're sinh sống ở các huyện miền núi và trung du. Với dân số năm 2013 có 1.510 nghìn người, phân bố không đều. Trong đó, thành phố Quy Nhơn có mật độ dân số cao nhất là 996,2 người/km², thấp nhất là huyện Vân Canh có mật độ dân số 31,4 người/km². Dân số nam chiếm 48,8%, nữ chiếm 51,2%; dân số thành thị chiếm 30,8%, nông thôn chiếm 69,2%. Cơ cấu dân số trẻ là nguồn cung cấp lao động dồi dào cho các ngành kinh tế.

Về cơ sở hạ tầng, Bình Định có hệ thống giao thông khá đồng bộ. Quốc lộ 1A có chiều dài qua tỉnh

118 km và đường sắt quốc gia có chiều dài qua tỉnh 150 km chạy xuyên suốt từ phía Bắc vào phía Nam của tỉnh; cùng với Quốc lộ 1D dài 34 km, Quốc lộ 19 có chiều dài qua tỉnh 70 km nối Cảng Quy Nhơn với các tỉnh, thành phố và các quốc gia trên thế giới giúp cho việc giao thương hàng hóa khá thuận lợi. Sân bay Phù Cát cách thành phố Quy Nhơn 30 km về phía Bắc đã và đang mở thêm nhiều chuyến bay đưa đón hành khách đi và đến Bình Định. Toàn tỉnh còn có 400 km đường tỉnh lộ, quan trọng là tuyến đường ven biển nối từ Nhơn Hội đến Tam Quan và phía Tây tỉnh nối từ An Nhơn đến Hoài Nhơn tạo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội, khai thác tiềm năng ven biển và vùng trung du, miền núi của tỉnh.

Về giáo dục và đào tạo, trên địa bàn tỉnh có 2 trường đại học, 2 trường cao đẳng, 2 trường trung học chuyên nghiệp, 4 trường dạy nghề và 444 trường phổ thông.

Về y tế, toàn tỉnh còn có 22 bệnh viện với hơn 4.000 giường bệnh, 5 phòng khám đa khoa khu vực và 159 trạm y tế xã/phường.

* Phòng Tổng hợp, Cục Thống kê Bình Định

Với những điều kiện, tiềm năng và lợi thế trên, Bình Định được đánh giá là địa phương có vị trí chiến lược hết sức quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của Vùng kinh tế trọng điểm miền Trung, là một trong những cửa ngõ ra biển của các tỉnh Tây Nguyên, vùng nam Lào và đông bắc Campuchia.

Theo Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Bình Định đến năm 2020 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, tỉnh Bình Định phấn đấu thu nhập bình quân đầu người đạt trên 2.000 USD vào năm 2015 và 4.000 USD vào năm 2020. Mục tiêu của Quy hoạch là tăng trưởng và phát triển kinh tế bền vững, thực hiện chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động, quy mô đô thị theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa; tăng tỷ trọng công nghiệp, xây dựng và dịch vụ, giảm tương đối tỷ trọng nông, lâm nghiệp và thủy sản trong cơ cấu kinh tế. Phấn đấu đến năm 2020, Bình Định trở thành tỉnh có nền công nghiệp hiện đại và là một trong những trung tâm phát triển về kinh tế - xã hội, đóng góp tích cực vào sự phát triển của Vùng kinh tế trọng điểm miền Trung và cả nước; đời sống nhân dân được cải thiện và nâng cao, môi trường sinh thái được bảo vệ; an ninh và quốc phòng luôn bảo đảm.

Trong những năm qua, kinh tế - xã hội tỉnh Bình Định không ngừng phát triển. Các lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hóa, xã hội từng bước được nâng cao, các công trình hạ tầng kỹ thuật và phúc lợi xã hội được chú trọng đầu tư phát triển.

Mặc dù chịu ảnh hưởng của tình hình suy thoái kinh tế thế giới nhưng kinh tế thời kỳ 2005-2013 của tỉnh liên tục tăng, năm sau cao hơn năm trước. GRDP theo giá so sánh 1994 tăng bình quân 10,1%/năm.

Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng tích cực, năm 2005 có cơ cấu nông, lâm nghiệp và thủy sản - công nghiệp và xây dựng - dịch vụ là 38,4% - 26,7% - 34,9%, đến năm 2013 có tỷ trọng tương ứng 29,0% - 29,1% - 41,9%.

Tốc độ tăng GRDP bình quân đầu người tính bằng USD bình quân đạt 16,9%/năm giai đoạn 2005-2013.

Quy mô GRDP bình quân đầu người của tỉnh Bình Định đã vượt mốc 1.000 USD vào năm 2011 và đến năm 2013 đạt mức 1.533 USD gấp 3,5 lần so với năm 2005.

GRDP bình quân đầu người tỉnh Bình Định giai đoạn 2005-2013 (ĐVT: USD/người)

Năm	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Sơ bộ 2013
GRDP/người	439	517	626	793	784	912	1.127	1.330	1.533

Nguồn: Niên giám thống kê tỉnh Bình Định qua các năm

Theo bảng số liệu trên, giả định mối liên hệ giữa GRDP bình quân đầu người và biến thời gian có dạng hàm mũ $y = e^{(a + b.t)}$.

Bằng Phương pháp sai số bình phương nhỏ nhất, giải hệ phương trình tuyến tính bậc nhất, ký hiệu là phương trình (*):

$$\begin{cases} n.a + b\sum t = \sum \ln y \\ a\sum t + b\sum t^2 = \sum \{t.\ln y\} \end{cases}$$

Trong đó:

- a, b: Các tham số của mô hình;
- t: Biến thời gian;
- y: Số dự báo.

Giải hệ phương trình (*) trên đây để tìm các nghiệm:

$$a = 5,958$$

$$b = 0,153$$

Từ đó có thể đưa ra hàm xu thế dạng mũ như sau:

$$y = e^{(5,958 + 0,153t)}$$

Với hàm xu thế dạng mũ nêu trên, đến năm 2015 (t = 11) dự báo giá trị của y được tính toán sẽ bằng 2.082 USD.

Sử dụng công cụ dự báo trên đây, ta có thể lạc quan khẳng định sẽ đạt được mục tiêu nâng GRDP bình quân đầu người lên trên 2.000 USD vào năm 2015 như Đại hội Đảng bộ tỉnh Bình Định lần thứ XVIII đã đề ra.

Tuy nhiên, cũng phải nhận thấy rằng, GRDP bình quân đầu người của tỉnh Bình Định còn thấp hơn so với mức bình quân của cả nước (GDP bình quân đầu người năm 2013 của Việt Nam ước đạt 1.908 USD).

Do đó, để tránh tụt hậu, Bình Định cần tích cực phấn đấu đạt được tốc độ tăng trưởng GRDP cao hơn, đồng thời duy trì tốc độ tăng dân số ở mức thấp. Mặt khác cần duy trì tốc độ tăng trưởng ổn định để đến năm 2020 GRDP bình quân đầu người đạt mức 4.000 USD như kỳ vọng trong Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà./.

Tài liệu tham khảo:

- Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Bình Định đến năm 2020 (theo Quyết định số 54/2009/QĐ-TTg ngày 14/4/2009 của Thủ tướng Chính phủ);
- Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Định lần thứ XVIII (nhiệm kỳ 2010-2015);
- Cổng thông tin điện tử Bình Định (www.binhdinh.gov.vn);
- Niên giám Thống kê Việt Nam (Tóm tắt) năm 2013;
- Niên giám Thống kê tỉnh Bình Định qua các năm.